

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

ОНИСЬКІВ МАР'ЯНА ВАСИЛІВНА
ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Магістерська робота

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 011 «Освітні педагогічні науки»

Науковий керівник:

доцент кафедри загальної педагогіки та
педагогіки вищої школи

Лещак Т.В.

Львів-2021

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	3
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ.....	10
1.1. Огляд науково-педагогічних досліджень з проблематики базових професійних компетенцій керівника загальноосвітнього навчального закладу.	10
1.2. Педагогічні компоненти професійних компетенцій керівника.....	16
Висновки до першого розділу.....	21
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....	22
2.1. Світовий та вітчизняний досвід вивчення професійних компетенцій керівників.....	22
2.2. Структура професійних компетенцій керівника.....	27
2.3. Аналіз базових професійних компетенцій керівника.....	30
Висновки до другого розділу.....	38
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	39
3.1 Методика емпіричного дослідження.....	39
3.2 Аналіз результатів емпіричного дослідження.....	43
3.3 Рекомендації щодо вдосконалення професійних компетенцій.....	51
Висновки до третього розділу.....	56
ВИСНОВКИ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60
ДОДАТКИ.....	64

АНОТАЦІЯ

Ониськів М.В. Магістерська робота на тему: «Професійні компетенції керівника закладу загальної середньої освіти» подана на здобуття магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні педагогічні науки». Львівський університет ім. Івана Франка. Львів, 2021р.

Відповідно до теми та мети дослідження у роботі проаналізовано питання професійних компетенцій керівника закладу загальної середньої освіти. Досліджено сутність та зміст професійних компетенцій директорів школи. *Об'єкт дослідження:* професійні компетенції керівника. *Предметом дослідження* є сформованість професійних компетенцій керівника загальноосвітнього навчального закладу. *Мета дослідження:* дослідити питання професійних компетенцій керівника закладу загальної середньої освіти. *Поставлені завдання:* 1)провести огляд науково-педагогічних досліджень з тематики базових професійних компетенцій керівника; 2)визначити педагогічні компоненти професійних компетенцій; 3)охарактеризувати та дослідити стан сформованості професійних компетенцій у керівників ЗСО; 4)розробити рекомендації щодо формування професійних компетенцій керівників закладу ЗСО. Наукова новизна дослідження: у магістерській роботі обґрунтовано практичне значення проблеми та теоретичні аспекти професійних компетенцій керівників закладу загальної середньої освіти. Уточнено зміст понять «компетентність», «професійна компетенція», «компетенція» як теоретичної основи дослідження, створено список питань для анкетування та розроблено рекомендації, що стосуються досліджуваної проблеми. Практична цінність роботи полягає у тому, що теоретичні узагальнення, джерельна база, зміст додатків можуть стати підґрунтям науково-педагогічних пошуків, їх можна використовувати в навчальному процесі вивчення менеджменту освіти.

У магістерській роботі розкрито особливості формування професійних компетенцій керівників ЗСО; виділено важливу роль педагогічної компетенції; подано аналіз базових професійних компетенцій, здійснено порівняльний аналіз зарубіжного та вітчизняного досліджень професійних компетенцій у діяльності керівника; описано структуру та компоненти професійних компетенцій. Виявлено фактори, які ініціюють розвиток професійних компетенцій, стратегічні принципи, на яких будується діяльність керівників шкіл в рамках системи безперервної освіти та базові та спеціальні компетенції керівника. За допомогою емпіричного дослідження (анкетування) виявлено рівень сформованості професійних компетенцій у директорів та розроблено рекомендації щодо їх покращення.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел (37 позицій, із них 3 – іноземною мовою), 16 додатків, 2 таблиці. Загальний обсяг магістерської роботи становить 74 сторінки (59 – основна частина).

Ключові слова: професійні компетенції, педагогічні компоненти, педагогічна компетенція, базові компетенції, спеціальні компетенції, заклад загальної середньої освіти.

SUMMARY

Onys'kiv M.V. The master's thesis on the topic: "Professional competencies of the head of a general secondary education institution" is submitted for a master's degree in higher education in the specialty 011 "Educational Pedagogical Sciences". Lviv University named after Ivan Franko. Lviv, 2021.

In accordance with the topic and purpose of the study, the issue of professional competencies of the head of a general secondary education institution is analyzed. *The object of research:* professional competencies of the head. *The subject of the research:* the essence and content of professional competencies of school principals are studied. *The purpose of the study:* to investigate the issues of professional competencies of the head of a general secondary education institution.

The tasks:

- 1) to conduct a review of scientific and pedagogical research on the subject of basic professional competencies of the head;
- 2) determine the pedagogical components of professional competencies;
- 3) to characterize and investigate the state of formation of professional competencies in the heads of CEE;
- 4) to develop recommendations for the formation of professional competencies of the heads of the ZSO institution.

The scientific novelty of the research: in the master's thesis the practical significance of the problem and theoretical aspects of professional competencies of the heads of general secondary education are substantiated. The content of the concepts "competence", "professional competence", "competence" as a theoretical basis of the research is specified, the list of questions for the questionnaire is created and the recommendations concerning the researched problem are developed. *The practical value of the work* is that the theoretical generalizations, source base, content

of applications can be the basis of scientific and pedagogical research, they can be used in the educational process of studying educational management.

The master's thesis reveals the peculiarities of the formation of professional competencies of the leaders of ZSO; the important role of pedagogical competence is highlighted; the analysis of basic professional competences is given, the comparative analysis of foreign and domestic researches of professional competences in activity of the head is carried out; the structure and components of professional competencies are described. The factors that initiate the development of professional competencies, strategic principles on which the activities of school principals within the system of continuing education and basic and special competencies of the head are based are identified. With the help of empirical research (questionnaires) the level of formation of professional competencies of directors was identified and recommendations for their improvement were developed.

The work consists of an introduction, three sections, conclusions to them, general conclusions, a list of sources used (37 positions, 3 of them - in a foreign language), 16 appendices, 2 table. The total volume of the master's thesis is 74 pages (59 - the main part).

Key words: professional competences, pedagogical components, pedagogical competence, basic competences, special competences, general secondary education institution.